

Inlichtingen op drie adressen houdende bezwaren tegen het nieuw tarief voor telegrammen.

[58. 7.]

VERSLAG DER COMMISSIE:

§ 1. Bij besluit uwer Vergadering van 6 October 1886 werden in handen van de ondergeteekenden gesteld de Inlichtingen van den Minister van Waterstaat, Handel en

Nijverheid op drie adressen, houdende bezwaren tegen het telegraaf-tarief, terwijl bij besluit van 12 en 14 October jl. aan de ondergeteekenden nog eenige adressen werden toegezonden, op deze zaak betrekking hebbende

Een nieuw telegram-tarief is vastgesteld bij art. 23 van het bij het Koninklijk besluit van 29 Juni 1886 (*Staatsblad* n°. 114) goedgekeurde reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf. Volgens het oude tarief betaalde men voor een telegram, afkomstig van en bestemd naar een telegraafkantoor in Nederland, een vast bedrag, grondtaks, van 15 cent en daarenboven voor ieder woord één cent. Volgens het nieuwe tarief wordt betaald voor een telegram tusschen twee Nederlandsche kantoren in verschillende plaatsen voor 10 of minder woorden 25 cent; voor telegrammen die meer dan 10 woorden bevatten, moet voor elke twee woorden boven de 10 woorden daarenboven betaald worden 3 cent, met dien verstande, dat als het aantal woorden niet door twee deelbaar is, voor de toepassing van het tarief een der woorden voor twee zal worden berekend. Eene vergelijking der kosten van een binnenlandsch telegram volgens het oude en het nieuwe tarief geeft aan:

	AANTAL WOORDEN.												
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	100	500	1000
Oud tarief	f0.20	f0.25	f0.30	f0.35	f0.40	f0.45	f0.50	f0.55	f0.60	f0.65	f1.15	f5.15	f 10.15
Nieuw tarief	0,25	0,25	0,34	0,40	0,49	0,55	0,64	0,70	0,79	0,85	1,60	7,60	15,10

De adressanten beklagen zich hoofdzakelijk over de verhooging van het telegraaf-tarief, hetwelk in deze ongunstige tijden een nieuwen last legt op den handel, vooral door den verhoogden prijs voor korte telegrammen en op de uitgevers van dagbladen, die een aantal berichten en verslagen, zooals van de zittingen der Staten-Generaal en van vele andere vergaderingen, uitvoerig geseind krijgen en bijna de helft meer dan vroeger moeten betalen voor lange telegrammen. In andere landen is voor de pers een tarief ingevoerd, belangrijk lager dan het gewone, ten einde de uitvoerige en spoelinge openbaarmaking te bevorderen van officieele bescheiden, van de handelingen der Volksvertegenwoordiging en van andere vergaderingen, als zijnde eene zaak van algemeen belang. Blijft het verhoogde tarief gehandhaafd, dan zullen de telegraphische verslagen verkort worden, waardoor aan de gewenschte openbaarheid afbreuk wordt gedaan

Art. 11 der wet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 48) zegt onder anderen, dat de bij het afzenden der berichten te betalen gelden zoo laag mogelijk gesteld zullen worden; deze bepaling is bij het nieuwe tarief niet in acht genomen, en zonder aanvoering van bewoegreden het tarief aanmerkelijk verhoogd. In deze zaak zijn door de Regeering de kamers van koophandel en fabrieken niet gehoord, hoewel voor handel en nijverheid de telegraaf onmisbaar is; de handel, reeds bezwaard door het patent, de wet op het zegel, enz., wordt opnieuw getroffen. De aanmerkelijke verhooging zal hoogstwaarschijnlijk de bruto opbrengst van de Rijkstelegraaf niet evenredig doen klimmen. Verlaging van het tarief is het eenig aan-rewezen middel, om van lieverlede even verrassende resultaten op te leveren, als de in der tijd zoo lang tegengehouden invoering van het uniform briefport en den postpakketdienst.

Het verlies, dat het Rijk lijdt op de exploitatie der Rijkstelegraaf, moet men trachten te verminderen door bezuiniging op personeel en materieel der wellicht weelderige inrichting van dezen tak van Rijksdienst.

Een der adressanten vermeent, dat evenals het briefport, het tarief voor telegrammen bij de wet behoorde geregeld te worden.

§ 2. De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid heeft bij het toezenden der door uwe Vergadering gevraagde inlichtingen uitvoerig geantwoord; in zijn antwoord zegt de Minister, dat het tarief is verhoogd, ter vermindering van het tekort, dat de dienst der Rijkstelegraaf jaarlijks

oplevert sedert 1868, het jaar der vermindering van het tarief van 50 op 30 cent. Dat tekort beoogt op den dienst van 1885 niet minder dan bijna f 600 000. Onder beroep op de medegedeelde cijfers verklaart de Minister, dat in het tijdvak van 1853—1881 (de laatste jaren zijn door den Minister buiten beschouwing gelaten, omdat de teruggang der cijfers, op enkele dier uitgaven betrekking hebbende, het gevolg is van oorzaken, vreemd aan het onderwerp der Nota van inlichtingen), jaarlijks vermeerdering van het verkeer valt waar te nemen en ook van de opbrengst, doch juist met uitzondering van 1868, het jaar der tariefsverlaging, en van 1876—1878, de jaren der kaarttelegrammen. In die jaren steeg het aantal berichten, doch daalde de opbrengst. Toeneming van het verkeer en van de bruto-ontvangsten gaat gepaard met vermeerdering der exploitatiekosten, en deze vermeerdering is dikwijls zoo groot, dat het tekort toeneemt. In 1869 en 1880, de jaren volgende op die der belangrijkste tariefsverlagingen, bedroegen de exploitatiekosten respectievelijk ongeveer f 155 000 en f 95 000 meer dan in de jaren die daaraan onmiddellijk voorafgingen, terwijl in het verder tijdvak van de exploitatie der Rijkstelegraaf de jaarlijksche vermeerdering dier kosten gemiddeld f 47 000 beoogt, en nooit boven de f 80 000 steeg.

Uit de bijlagen, door den Minister bij zijn antwoord overgelegd, blijkt, dat de prijs voor het meeren deel der telegrammen slechts met 10 pct. is verhoogd. Ongeveer $\frac{1}{3}$ der binnenlandsche telegrammen bestaan uit 6 à 20 woorden; gemiddeld bedroeg de prijs 29 cent en is thans op 32 cent gebracht; alleen voor groote telegrammen is de prijsverhooging aanzienlijker en kan zij stijgen tot bijna 50 pct.

De Minister vermeent, dat, waar prijsverlaging bij groot gebruik wordt toegestaan, dit niet geschiedt op gronden van billijkheid, maar om het gebruik aan te moedigen en daardoor de winst groter te maken. Bevordering van groote telegrammen door prijsverlaging mag van eene goede exploitatie niet verwacht worden, want spoelinge verzending der aangeboden berichten is het doel en aanbieding van groote telegrammen staat dit doel in den weg. De binnenlandsche berichten van meer dan 50 woorden maakten in 1885 ongeveer 1,4 pct. van het geheele aantal uit.

Op grond van het aantal berichten en van de opbrengst der maanden Juli en Augustus 1886, vergeleken met die van 1885, beweert de Minister dat de tariefsverhooging voor de schatkist voordeelig is geweest, en voor zover het binnenlandsch

verkeer betreft, de inkomsten der Rijkstelegraaf waarschijnlijk ongeveer f 60 000 per jaar zullen vermeerderen. In 1885 hadden van al de aangeboden telegrammen 49,08 pct. betrekking op handel en scheepvaart en 3,25 pct. op dagbladnieuws. Het hooger bedrag, dat aan seinkosten voor binnenlandsche telegrammen door den handel moet worden opgebracht, zal dus vermoedelijk lager zijn dan f 30 000 's jaars. Hiertegenover staat, dat te gelijk met de tariefsverhooging zijn ingevoerd *stadstelegrammen*, waardoor voor ieder telegram tusschen een Rijkskantoor en een hulpkantoor in dezelfde gemeente de prijs met 1 à 10 cent is verlaagd. Voorts is het tarief voor *dringende telegrammen* met $\frac{1}{3}$ verlaagd, zoodat voor de 20 000 binnenlandsche telegrammen van die soort, die jaarlijks ongeveer verzonden worden, f 6.000 minder te betalen is. Het internationale telegramtarief is zeer verlaagd, 13 cent per telegram van 10 woorden, zoodat bij het aannemen van dat woordental tot maatstaf de 500 000 naar het buitenland in Europa verzonden telegrammen f 65 000 minder vorderen. In geen ander land, met uitzondering van België, Luxemburg en Zwitserland is het telegramtarief, zoowel vóór als na de tariefswijziging zoo laag. De verlaging van het buitenland-sche tarief heeft kunnen plaats hebben zonder nadeelige gevolgen voor de schatkist.

Door de gezamenlijke belastingschuldigen in Nederland wordt bijgedragen in de kosten van een dienst, waarin in vele andere landen uitsluitend wordt voorzien voor rekening van hen, die er gebruik van maken. Dat dit ook hier te lande zou geschieden, moet geacht worden de bedoeling te zijn geweest van de wet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 48), waarvan art. 11 beveelt, dat de te betalen gelden zoo laag mogelijk zullen worden gesteld. Uitsluiting van winst was de kennelijke strekking van dit voorschrift, niet eene bekostiging uit andere middelen. In de eerste 15 jaren van de exploitatie der Rijkstelegraaf, waarin evenwicht bestond tusschen ontvangsten en uitgaven, is dit aldus begrepen.

§ 3. De Commissie heeft den inhoud van de adressen en de inlichtingen van den Minister aandachtig overwogen; waarvan uiteenlopende beschouwingen het gevolg waren. Men vond het gewaagd van den Minister, om uit slechts enkele cijfers gevolgtrekkingen te maken. De Minister wijst er op, dat de opbrengst jaarlijks is vermeerderd, met uitzondering van 1868, het jaar der tariefsverlaging, toen de prijs van een enkelvoudig telegram van 50 op 30 cent werd gebracht. Dat zulk eene groote verlaging een aanvankelijk ongunstigen invloed op de opbrengst moest hebben, was te verwachten, maar reeds in 1869 was de opbrengst tot f 294 000 geklommen, tegen f 258 000 in 1868. Omdat na de tariefsverhooging in Juli en Augustus 1886 de opbrengst dezer twee maanden te zamen vergeleken met dezelfde maanden in 1885 ongeveer f 10 700 hooger was, verwacht de Minister eene hoogere opbrengst van f 60 000 's jaars. Wanneer de vergelijking van twee maanden voldoende ware, om gevolgen uit te trekken, zouden de maanden Mei en Juni 1885 kunnen vergeleken worden met Mei en Juni 1886. Over 1886 was het aantal berichten in die twee maanden ongeveer 12 000 hooger dan in 1885; er was dus eene verlevendiging van het verkeer; over Juli en Augustus 1886 te zamen genomen, werden ruim 1 600 berichten minder verzonden dan in die maanden over 1885, zoodat, op gelijke wijze als de Minister redeneerende, men zou kunnen beweren, dat de verhooging van het tarief nadeelig op het verkeer heeft gewerkt. Cijfers over een kort tijdsbestek bewijzen evenwel niets; de toestand van handel en nijverheid beheerscht het verkeer der Rijkstelegraaf; verschillende minder invloed hebbende zaken komen hierbij, zooals vergaderingen, feesten enz. Bij de opbrengst in 1886 behoort onder meer ook in het oog te worden gehouden, dat sinds 1 Januari 1886 van de seinkosten van een binnenlandsch telegram, hetwelk de lijnen van een of meer ondernemingen en die van het Rijk doorloopt, de bijzondere onderneming de eene helft en het Rijk de andere helft ontvangt; vóór dien tijd kreeg de bijzondere onderneming $\frac{2}{3}$ en het Rijk $\frac{1}{3}$ deel.

De verhooging van het tarief werd door een der leden veroordeeld, maar door de overigen verdedigd; alleen vermeenden sommigen, dat het overweging verdiende, om groote telegrammen of wel alleen telegrammen voor de

pers niet in die verhooging te doen deelen.

Het genoemde lid was van oordeel dat de opbrengst der Rijkstelegraaf, bij het regelen van het tarief niet alles moest beheerschen; al moge de schatkist door de verlagin direct tijdelijk minder ontvangen, hier staat tegenover, dat handel en nijverheid er door worden gebaat, en dus indirect ook de belangen der schatkist bevordert. Sinds de invoering der Rijkstelegraaf is het tarief steeds verlaagd, de telegraaf ingedrongen in de gewoonten van het volk en alles daarnaar ingericht. Al is het duidelijk, dat niet voortdurend met verlaging kan worden doorgedaan, schijnt het bedenkelijk, als eenmaal de ingezetenen aan een tarief gewoon zijn, den tegenovergestelden weg op te gaan, wanneer de opbrengst egenvalt.

De Minister verwijst naar de kosten van een telegram in andere landen, bij voorbeeld Duitschland; doch in een uitgestrekt land moet de kostende prijs van een telegram, dat over veel grooter afstand loopt, uit den aard der zaak wel altijd hooger zijn dan in een klein land.

De exploitatie der Rijkstelegraaf geeft wel is waar een jaarlijksch tekort van 6 ton, maar de posterijen en de telegrafien kunnen beschouwd worden als één tak van publieken dienst, en te zamen genomen, geeft die nog een overschot, want over 1885 bedroeg het batig slot der posterijen f 1 262 000. Omdat nu de exploitatie van een gedeelte van dien tak van dienst, namelijk die der Rijkstelegraaf, verlies geeft, behoeft het tarief niet verhoogd te worden. Sommige postritten, het vervoer van brieven door enkele stoombooten, enz., kosten ook meer dan de opbrengst, maar daarom wordt het briefport niet verhoogd. Door verlaging van het tarief zal langzamerhand het tekort verminderen; men verwees onder anderen naar het Engelsche telegramtarief. Met 1 October 1885 kwam aldaar het tegenwoordige zoogenaamd six pence tarief in werking, namelijk per 12 woorden en voor elk woord meer, één penning; terwijl het vóór 1 October 1885 was 1 shilling per 20 woorden, met vrijstelling van het adres.

Het dienstjaar eindigt ult^o. Maart; nu gaf *April* 1886 tegenover *April* 1885 een toeneming van telegrammen ad 40 percent, doch minder opbrengst 11 800 £. *Mei* 1886 tegenover *Mei* 1885, toename 51 percent, minder opbrengst 4100 £. *Juni* 1886 tegenover *Juni* 1885, toename 61 percent, meerder opbrengst 2800 £; wel stond toeneming der uitgaven daartegenover, doch blijkens de mededeeling der Engelsche regering in dit najaar bij het einde der Parlementsitting gedaan, waren de uitkomsten over de maanden na Juli nog steeds gunstiger, — zoodat de uitkomst van het verlaagd tarief zeer voldoende is te achten.

Indien men uitgaat van het beginsel, dat de Rijkstelegraaf op zichzelf hare kosten moet dekken, dan blijft men, ook met deze verhooging, nog ver van het doel verwijderd, en dan is er geen reden, waarom een opvolgend Minister uit belang der schatkist dien weg niet verder zou ingaan. Ook op dien grond achtte het bedoelde lid het nieuwe tarief dus niet stelselmatig: de Minister wijzigde, ten einde meer opbrengst te verkrijgen, doch, zoolang niettemin nog zulk een groot deficit blijft, hoe is dan met de verhooging eenerzijds, de ingevoerde verlaging op een ander deel van het tarief over een te brengen?

De overige leden keurden in het algemeen de verhooging van het tarief goed; slechts door een gedeelte van het Nederlandsche volk wordt van de telegraaf gebruik gemaakt, en het is onbillijk al de belastingschuldigen, waarvan velen nooit gebruik maken van de telegraaf, te laten betalen voor het gemak en voordeel dat enkelen van de telegraaf genieten. Men meende dat bijv. te Amsterdam per duizend inwoners slechts 4 geregeld van de telegraaf zich bedienen.

Nederland is niet de eenige staat, waar het tarief is verhoogd, om het tekort te verminderen. Reeds 1 October 1877 is zulks in Zwitserland geschied, met het gunstig gevolg, dat de gemiddelde opbrengst per telegram met 15 centimes vermeerderde, en blijkens bijlage C, n°. 5, de ontvangen seinkosten in 1884 de exploitatie-uitgaven met f 147 658 overtroffen.

Het is de vraag, of de verhooging van het tarief nadeelig op het verkeer en de opbrengst zal werken; het tarief schijnt binnen zekere grenzen niet alles te beheerschen. De ondervinding heeft bewezen, dat de vermeerdering van

Inlichtingen op drie adressen houdende bezwaren tegen het nieuw tarief voor telegrammen.

het aantal telegrammen geenszins gelijken tred houdt met de opbrengst. In 1860 waren in de voornaamste plaatsen van ons land Rijkstelegraafkantoren gevestigd; van de binnenlandsche berichten waren de opbrengst en het aantal in 1860 f 116 421 en 198 078 stuks, in 1867 f 259 764 en 492 733 en in 1885 f 580 240 en 2 001 743. Uit eene vergelijking dezer cijfers blijkt, dat de opbrengst van 1860 tot 1867 gemiddeld jaarlijks toenam met f 17 900 en van 1868 tot 1885 met f 17 800; het aantal telegrammen vermeerderde gemiddeld jaarlijks van 1860 tot 1867 met ongeveer 37 000 stuks, van 1868 tot 1885 met 84 000.

De opbrengst der telegrammen was in beide tijdvakken jaarlijks gemiddeld bijna evenveel toegenomen, maar de toename der telegrammen bedroeg gemiddeld in het eerste tijdvak per jaar 37 000 stuks en in het tweede tijdvak 84 000; het is te begrijpen, dat de financieele resultaten dientengevolge slechter werden.

De opbrengst der posterijen mag niet gebruikt worden, om het tekort der Rijkstelegraaf te dekken. Indirect kost de postdienst veel meer dan de cijfers die men meestal noemt; men vergeet, dat de meeste spoorwegen de post gratis vervoeren; deden zij dat niet, en moest de post hiervoor betalen, er zou veel minder of niets overschieten. Brengt de post meer op dan de kosten bedragen, dan kan het een punt van overweging uitmaken, om den postdienst te verbeteren of het port te verlagen, maar het overschot mag niet gebruikt worden, om van een gansch anderen tak van dienst, de telegraaf, het tekort te dekken.

Omtrent de gevolgen der verlaging van het Engelsche telegramtarief, merkte men op, dat de officieele uitkomsten van de exploitatiekosten nog niet bekend waren, en zooals hierboven reeds is opgemerkt, uit de cijfers van enkele maanden geen gevolgen mogen getrokken worden. Hoewel men gaarne aannam, dat het aantal telegrammen was

toegenomen, was het de vraag, of na de verlaging van het tarief de opbrengst zooveel hooger dan de exploitatiekosten zal zijn, als vóór de verlaging.

§ 4. Bij de wet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 48) tot regeling der gemeenschap door electro-magnetische telegraphen werd bepaald, dat het tarief van een binnenlandsch telegram van 20 woorden niet hooger mocht zijn dan de hieronder staande sommen, maar overigens door den Koning nader zou worden geregeld, en zoo laag mogelijk gesteld:

over een afstand tot 74 kilometers	f 1,20
van 74 tot 185 kilometers	2,40
van meer dan 185 kilometers	3,60

Na eenige proefnemingen werd den 1sten April 1858 ingevoerd een eenvormig tarief voor een enkelvoudig telegram van 1 tot 20 woorden 50 cent en voor elke tien woorden daarboven 25 cent; den 1sten Januari 1868 werd dit tarief veranderd van 50 in 30 cent en van 25 in 15 cent, terwijl 1 October 1879 werd vastgesteld een woordtarief van één cent per woord met een grondtaks van 15 cent; op laatstgenoemde datum werden tevens de kaarttelegrammen van 20 cent afgeschaft die in 1876 waren ingevoerd.

Ten einde den invloed van het tarief na te kunnen gaan, volgen hier eenige cijfers, te beginnen met 1860, toen in de voornaamste plaatsen van het Rijk telegraafkantoren waren gevestigd. Tot toelichting diene dat door exploitatiekosten verstaan wordt de uitgaven voor het personeel en het materieel voor de telegraaflijnen met de kantoren, noodig voor het behandelen der berichten; de kosten van aanleg van nieuwe lijnen zijn hieronder niet begrepen.

	Aantal telegrammen.		Totaal.	Opbrengst van		Totaal.	Exploitatiekosten.
	Binnenlandsche	Buitenlandsche.		binnenlandsche telegrammen.	buitenlandsche telegrammen.		
1860.	198 078	215 367	413 455	f 116 421	f 186 670	f 303 091	f 291 599
1864.	344 835	457 028	801 863	189 148	253 545	442 693	402 476
1867.	492 733	620 304	1 113 037	259 764	250 879	510 643	541 213
1868.	838 948	657 606	1 496 554	257 845	281 182	539 027	602 016
1873.	1 309 013	755 225	2 064 238	406 878	305 476	712 354	989 569
1878.	1 644 908	748 534	2 393 442	431 470	304 870	826 340	1 236 334
1879.	1 766 062	917 191	2 683 253	470 968	451 128	922 096	1 281 893
1880.	1 915 349	1 167 368	3 082 717	667 018	436 603	1 023 621	1 376 717
1885.	2 001 743	1 442 995	3 444 698	580 240	477 683	1 057 923	1 655 215

Het aantal binnenlandsche berichten is in vergelijking met het aantal buitenlandsche veel meer toegenomen; meer en meer is het gebruik van de telegraaf in het volksleven doorgedrongen; behalve in de jaren 1884 en 1885, tijden van gedruktheid, is het aantal binnenlandsche telegrammen steeds toegenomen. De grootste verlaging van het tarief in 1868, namelijk van 50 op 30 cent, gaf de grootste toename van berichten; het getal klom van 493 000 in 1867 op 839 000 in 1868. Verlaging van het tarief heeft geregeld het aantal binnenlandsche berichten doen vermeerderen. Bij de invoering op 1 October 1879 van het woordtarief van één cent met een grondtaks van 15 cent steeg evenzeer het aantal berichten.

De opbrengst der binnenlandsche berichten heeft, zooals te verwachten was, zeer veel geleden door de verlaging van het tarief. In 1867 brachten 493 000 berichten f 260 000 op en in 1868, dus na de verlaging, 839 000 berichten f 258 000. In hoeverre het woordtarief vóór of nadeelig heeft gewerkt op de opbrengst, is moeilijk na te gaan. De vermeerdering van het aantal berichten maakte het noodig meer

personeel en materieel te hebben, voor het behandelen der telegrammen; eene groote vermeerdering van de exploitatiekosten was hiervan het gevolg, eene vermeerdering die het zwaarst drukte in 1868 bij de verlaging van het tarief. Dikwijls wordt beweerd, dat verlaging van het tarief bij de telegraaf dezelfde gunstige financieele gevolgen zal hebben als bij de posterijen. Men verliest dan uit het oog dat bij de posterijen het binnen zekere grenzen geen bezwaar is of kosten veroorzaakt als het aantal brieven grooter is dan vroeger. Het aantal brieven kan aanmerkelijk toenemen, zonder voor het vervoer of bestellen meer personeel te behoeven. Bij de telegraphie is zulks niet het geval; ieder telegram moet afzonderlijk behandeld worden, en twee telegrammen vorderen ongeveer tweemaal meer arbeid dan één; zoodra het verkeer slechts eenigszins toeneemt, kan men niet meer met dezelfde arbeidskrachten volstaan, is vermeerdering van personeel en materieel er het gevolg van, dus verhooging der exploitatiekosten. Daarenboven kan bij de telegraaf het personeel en materieel niet te bekrompen ingericht zijn, want dan zouden bij de minste

onverwachte toename van het verkeer de berichten vertragen, en daardoor het doel van de telegraaf gedeeltelijk verloren gaan. Karig te zijn op personeel is ook daarom moeilijk, omdat de telegrammen niet gelijkmatig over den geheelen dag worden aangeboden, maar het drukt op enkele tijden van den dag. Ieder telegrafist kan slechts een beperkt getal telegrammen per dag behandelen; is het tarief zoo hoog, dat de opbrengst der telegrammen de kosten voor den telegrafist, het materieel, enz. dekt, dan kan de opbrengst der Rijkstelegraaf de uitgaven bestrijden. Is daarentegen het tarief zoo laag, dat de opbrengst der telegrammen, die de telegrafist kan behandelen, kleiner is dan de uitgaven voor dien beambte enz., dan is er een tekort. Dit tekort vermindert niet door vermeerdering van telegrammen, want bij vermeerdering van het verkeer moet ook het personeel worden uitgebreid. Het tegendeel, vergroting van het tekort, zal het gevolg zijn van vermeerdering van het verkeer; slechts op die enkele plaatsen, waar het verkeer nog kan toe nemen zonder meer exploitatiekosten, zal vermeerdering van het verkeer voordeelig zijn.

Van 1852 tot 1868 was het tarief zoo hoog, dat de opbrengst van een telegram hooger was dan de kosten; van daar, dat de opbrengst gedurende die jaren de exploitatiekosten overtrof. De intrest der kapitalen, door de schatkist aan de Rijkstelegraaf besteed, buiten rekening latende, was het voordeelig verschil tusschen de opbrengst en de exploitatiekosten, of het overschot gedurende genoemde jaren, te zamen f 510 000.

Na de verlaging van het tarief in 1868 was er in plaats van een overschot, een tekort van f 63 000; dit tekort steeg tot f 359 000 in 1879 en tot f 597 000 in 1885. Van 1868 tot het einde van 1885 was het te kort over dat tijdperk f 6 229 000.

Voor zoo verre men uit de Verslagen aan den Koning over de telegrafien kan nagaan, waren per telegram vóór 1868 de opbrengst 53 cent en de kosten 46 cent; deze cijfers bedroegen in:

1868	respectievelijk	30	en	40	cent.
1879	>	26	>	48	>
1880	>	29	>	44	>
1885	>	29	>	48	>

Onder de kosten van een telegram zijn begrepen die van de bestelling, welke ongeveer 7 cent per telegram bedragen.

De opbrengst van een telegram met de kosten vergelijkende, ziet men dat de kosten hooger zijn dan de opbrengst, waaruit zich laat begrijpen, dat bij toename van het verkeer het tekort grooter wordt.

Bij het maken van de telegraafwet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 48) is het wel de bedoeling geweest, het tarief zoo laag mogelijk te stellen, maar niet, om het zoo laag te maken, dat er een tekort op de exploitatie zou zijn. Dat blijkt o. a. uit eene redevoering, door den Minister van Binnenlandsche Zaken, THORBECKE, den ontwerper der wet, bij de verdediging uitgesproken op 24 Februari 1852: »Ik beoog geen winst voor den Staat; ik zal op den duur voldaan zijn, wanneer slechts de kosten zijn gedekt. Ik vraag geen voorleelen voor de schatkist. Ik geloof integendeel, dat de Regering verplicht is de tarieven zoo laag te stellen, dat slechts de kosten door de opbrengst gedekt worden. Maar zich een offer te getroosten, dit zou te veel zijn gevegd en geen getrouwheid aan een beginsel verdraden. Besluit men eenmaal zich een offer te getroosten, waarom dan aan den armen man iets afgenomen? Het ware dan beter, enkel diens belang te raadplegen, en dit brengt mede, dat hij niets betaale.»

§ 5. Voor eene goede beoordeeling van het tarief laten wij hier volgen hoeveel telegrammen van 2 tot 5, 6 tot 10 woorden, enz. voorkomen op iedere 1000 telegrammen in het binnenlandsch verkeer.

van 2 tot 5 woorden.	35.
> 6 > 10	318.
> 11 > 15	322.
> 16 > 20	167.
> 21 > 30	108.
> 31 > 40	26.
> 41 > 50	10.
> boven 50	14.

Het gemiddeld woordental was in 1885 in het binnenlandsch verkeer 15,1. Van 100 bij rijkstelegraafkantoren aangeboden telegrammen handelden in 1885 over:

Regeringszaken	0,11
Effecten	7,62
Handel en scheepvaart	49,08
Dagbladnieuws	3,25
Gemengde onderwerpen	39,94

Vergelijkt men het oude met het nieuwe tarief dan blijkt, dat de prijs der telegrammen van 2 tot 10 woorden (tus 353 van de 1000) niet noemenswaardig gewijzigd is; voor telegrammen van 11 tot 15 woorden (322 van de 1000) is het nieuwe tarief hooger en varieert het verschil tusschen 8 en 4 cent, van 16 tot 20 woorden (167 van de 1000) tusschen 9 en 5 cent, van 21 tot 30 woorden (108 van de 1000) van 19 tot 10 cent, van 31 tot 40 woorden (26 van de 1000) van 24 tot 15 cent, van 41 tot 50 woorden (10 van de 1000) van 29 tot 20 cent. Men ziet hieruit, dat bij telegrammen van 21 tot 30 woorden de prijs aanzienlijk gestegen is, hetwelk bij telegrammen van 31 tot 40 woorden nog meer bedraagt. Het tarief van 41 woorden en daarboven is, in vergelijking van het oude tarief, vrij hoog.

De meerderheid der Commissie acht het wenschelijk het tarief voor lange telegrammen te verlagen; de schatkist zal er niet veel nadeel van hebben. In de regel zijn dergelijke telegrammen voor de pers bestemd het algemeen heeft er belang bij, dat de berichten en verslagen voor de dagbladen spoedig en volledig bekend worden; om soortgelijke reden is in der tijd het dagbladzegel afgeschaft; in Frankrijk en Zweden betalen perstelegrammen een lager tarief. Om door een voorbeeld aan te geven, dat het nieuwe tarief op de dagbladen drukt, wees men er op, dat de zittingverslagen van de Staten-Generaal in den regel gedeeltelijk worden getelegrafeerd, ten einde 's avonds in de courant te kunnen verschijnen. Deze telegrammen bevatten dikwijls van twee tot vier duizend woorden. Een telegram van vier duizend woorden kostte onder het oude tarief ongeveer f 40 en onder het nieuwe f 60.

De minderheid deelde dit gevoelen niet, en zag de noodzakelijkheid eener verlaging niet in; de dagbladen zullen wel een middel vinden, de telegrammen te verkorten, zonder onvollendig te worden. Zoo doende zal tevens vermeden worden het verzenden van lange telegrammen, waardoor de gewone telegrammen vertragen.

Dat de schatkist bij deze verlaging niet veel nadeel zal hebben, kan niet worden toegegeven; dit zou waar zijn indien de lange telegrammen, die 1,4 percent van het aantal telegrammen bedragen, ook slechts 1,4 percent van het verlies op de telegraphie veroorzaakten, doch dit is niet zoo, het aandeel der lange telegrammen in het verlies is veel grooter.

Ieder telegram heeft zijn behandeling noodig, zoodat twee telegrammen van een gelijk aantal woorden, ongeveer dubbel zooveel arbeid vorderen, dan één. Wordt bijvoorbeeld op een telegram van 20 woorden verloren, dan zal het verlies op een telegram van 40 woorden ongeveer dubbel zoo groot zijn. Zoolang de telegraphie verlies voor de schatkist oplevert, schijnt het niet raadzaam, door tariefsverlaging het gebruik aan te moedigen.

Naar aanleiding van het bovenstaande werd van de zijde der meerderheid er nog op gewezen, dat het wegtelegrafeeren van eenige enkelvoudige telegrammen niet zoo spoedig gaat, als het seinen van een gelijk aantal woorden achter elkander. Voor en na elk telegram worden ambtshalve woorden geseind; er is steeds eenige tusschenruimte, al is die nog zoo gering, tusschen twee telegrammen. Met een Hughes-toestel kan men 20 des noods 30 woorden per minuut overseinen. Het bestellen van één groot telegram kost minder, dan van eenige kleine telegrammen; daarenboven worden lange telegrammen zeer dikwijls afgehaald.

§ 6. Toen de Minister besloot, om ter vermindering van het tekort het tarief te verhoogen, had eerst nauwkeurig onderzocht moeten worden, of op de exploitatie geen bezuinigingen waren te maken. Volgens den staat, als bijlage C, n°. 5, door den Minister overgelegd, overtroffen in Nederland de exploitatiekosten de ontvangen seinkosten met f 615 957 en in België met slechts f 340 709. Volgens genoemden staat is de verhouding in Nederland

Inlichtingen op drie adressen houdende bezwaren tegen het nieuw tarief voor telegrammen.

van de exploitatiekosten tot de ontvangen seinkosten medeeligder dan in bijna alle andere opgegeven landen; wellicht ware hierin verbetering te brengen door kleine telegraafkantoren te veranderen in telefoonkantoren.

De bezuinigingen moeten niet, zooals dikwijls geschiedt, ten koste van enkele ondergeschikte ambtenaren plaats hebben, maar door eene betere organisatie van het personeel en den dienst, vooral door vereeniging van den dienst der posten en der Rijkstelegraaf. Op die wijze ware bezuiniging te verkrijgen, maar dien weg gaat de Minister niet op. Het aan te stellen personeel moet niet voor de posten en de Rijkstelegraaf ieder afzonderlijk worden aangesteld, maar voor beide diensten te zamen. Langzamerhand zou zoodoende een korps ambtenaren gevormd worden, geschikt de beide diensten uit te voeren, waardoor vooral het getal hoofdambtenaren, bij voorbeeld de inspecteurs, kon verminderd worden. Dit stelsel volgt de Regeering niet; ieder ambtenaar wordt aangesteld voor een der beide korpsambtenaren, die der posten of der Rijkstelegraaf, en moet een supplementair examen afleggen, om den dienst van het andere korps te mogen waarnemen; hij wordt dan ook niet gerekend deel van het laatste korps uit te maken. Nog dezer dagen is een vergelijkend examen gehouden voor surnumerair van de posten, in plaats van voor de posten en de Rijkstelegraaf gezamenlijk, en de Minister gaat voort op dien verkeerdten weg. In de *Staatscourant* van 24 November 1885 worden aspiranten opgeroepen voor de betrekking van surnumerair der posten; het vergelijkend examen zal plaats hebben in April of Mei 1887.

Terwijl de Minister beweert, de opbrengst te willen verhoogen, had het algemeen verwondering gebaad, dat voor *dringende* berichten, dus voor berichten, die een hoog tarief het best kunnen dragen, het tarief met $\frac{1}{2}$ is verlaagd, waardoor de schatkist jaarlijks f 6000 minder zal ontvangen.

§ 7. Het heeft een punt van bespreking uitgemaakt het binnenlandsch telegraaf-tarief bij de wet vast te stellen, evenals zulks met het briefpost geschiedt. Eene dergelijke handeling heeft het voordeel, dat de belanghebbenden hunne bezwaren bij de Staten-Generaal kunnen inbrengen, en de voor- en nadeelen van tariefwijziging rijpelijk besproken en overwogen worden, terwijl zulks thans alleen van de inzichten van den Minister afhangt. In de Memorie van Beantwoording der wet van 3 Decem-

ber 1869 (*Staatsblad* n°. 200) tot wijziging der telegraafwet, verklaard de Regeering, dat bij haar in beginsel hoegenaamd geen bezwaar bestond om het tarief van de telegrammen, evenals dat van het briefpost, bij de wet vast te stellen. Wordt het tarief bij de wet vastgesteld, dan kan de Regeering opgeven, welke financieele gevolgen verandering van het tarief zal hebben; thans weet men bij voorbeeld, wel dat het aantal lange telegrammen slechts 1,4 pct. van het geheele aantal bedraagt, maar niet hoeveel de opbrengst zou gewijzigd worden bij eene verlaging van het tarief.

Grondig kan alsdan worden overwogen, of het al dan niet raadzaam is een verlaagd tarief in te voeren voor perstelegrammen, lange telegrammen, enz. Bij het maken van de wet kunnen aan de Regeering alle inlichtingen gevraagd worden, waardoor men de gevolgen van een besluit geheel kan overzien. Uwe Vergadering heeft meer waarborgen, dat een goede beslissing zal genomen worden bij het maken van een wet, dan door haar gevoelen uit te spreken op voorstel van eene Commissie. Het vaststellen van het binnenlandsch telegraaf-tarief bij de wet is een zeer eenvoudig werk, dat bij goeden wil in korten tijd kan geschieden; alleen art. 11 der wet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 48) behoort gewijzigd te worden.

§ 8. Op grond van het voorgaande heeft uwe Commissie de eer aan de Tweede Kamer der Staten voor te stellen:

1°. den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid dank te zeggen voor de gegeven inlichtingen, en een afdruk te zenden van dit verslag;

2°. als hare meening uit te spreken, dat spoedige regeling bij de wet van het binnenlandsch telegraaf-tarief wenschelijk is.

Vastgesteld door de Commissie den 9den December 1886.

DE BRUYN KOPS.
VAN KERKWIJK.
A. VAN DEDEM.
BAHLMANN.
GILDEMEESTER.